

Милан Ждрале

КАЛИНОВИК

људи и догађаји

2018.

О АУТОРУ

МИЛАН ЖДРАЛЕ

Истакнути новинар и публициста, препознатљив по стваралачком опусу у коме се преплићу сви новинарски изрази, од вијести до коментара, фељтона и серијала, те публицистичка дјела из области спорта, науке, културе, умјетности, привреде. Са подједнаким успјехом пише о Алберту Ајнштајну и Диегу Марадони, Николи Тесли и Драгану Џајићу, Лују Пастеру и Мишелу Платинију, олимпијским спортовима и атомским открићима, звијездама свјетских првенстава и звијездама науке, великим љекарима и великим тенисерима.

У дјетињству је имао двије велике љубави – природне науке и спорт. Те двије љубави трасираће његов необичан животни и стваралачки пут. На једној страни физика, на другој – фудбал!

У Сарајеву ће остварити све снове из дјетињства: ту ће завршити средњу школу, два факултета, написати 12 књига, добити признања и награде и извјештавати са највећих спортских догађаја.

Са 18 година живота кренуо је на два „фронта“ – паралелно је студирао физику и предавао у школи; затим ће уписати и студије журналистике и почети да се бави новинарством. На свим тим пољима био је успјешан и ишао стално напријед уз животни мото који је прихватио од славне Марије Кири која 1896. из Париза пише своје оцу: „На животном путу не признајем тешкоће и препреке, човјек никада не смије да дозволи да га сломи људи и догађаји!“

Један сасвим случајан догађај из августа 1973. упутио га је у свијет новинарства. Након што је неколико дана провео са другом (средњошколцем) Жиком Ђорђевићем на Дунаву, у Земуну, кренуо је аутобусом за Сарајево. У аутобусу је нашао новине у којима је прочитао да „Ослобођење“ организује тестирање за младе који желе да се баве новинарством. Та вијест му је била примамљива, али о томе никоме није говорио. Била му је потребна подршка па је желио да чује мишљење дјевојке Љиљане Хајдић, ученице Економске школе у Сплиту. Њу је та могућност јако заинте-

ресовала, па га је наговорила да оде на тестирање. Свакодневно га је подсећала на тај тест, увјерена да ће успјети. Прихватио је њен приједлог, отишао 16. августа 1973. године на тестирање и међу 350 кандидата био најбољи. (Примљена су само тројица). Тако је Милан Ждрале направио свој први новинарски корак не слутећи гдје ће га то одвести. На почетку своје новинарске каријере, али и наредних 20 година, док је постојала Југославија, три „тачке“ су биле три стуба ослонца његовог новинарског стваралаштва. Сарајево – Београд – Сплит!

У Спортску рубрику „Ослобођења“ званично је ушао 10. септембра 1973. године. Била је то најмлађа спортска рубрика у Југославији. Истовремено и најталентованија! Екипу младих занесењака окупио је и водио уредник Кемал Курспахић, сјајан писац, педагог и организатор. Имао је само 26 година живота! Сви његови ученици постаће врсни новинари и публицисти, извјештаваће из цијелог свијета и написати много књига. Милан Ждрале ће отићи најдаље.

У пракси је обичај да млади новинари у почетку пишу вијести и полако иду ка сложенијим формама изражавања; да прате најниже лиге и иду ка вишим ранговима такмичења. Милан Ждрале је имао сасвим другачији новинарски пут: прескочио је све степенице и већ након неколико мјесеци био је коментатор! Одмах је добио прилику да прати врхунски фудбал – Прву савезну лигу и репрезентацију Југославије. Са само два мјесеца новинарске (волонтерске) праксе добио је задатак да оде у Сплит, да прати припреме репрезентације Југославије за два историјска меча, у Атини са Грчком 19. децембра 1973. и у Франкфурту са Шпанијом 13. фебруара 1974. године. У великој новинарској „ватри“ у коју га је убацило „Ослобођење“ није сагорио, већ се уздигао до неслућених висина. Након што је 10. априла 1975. постао професионални новинар „Ослобођења“ и 11 мјесеци провео у војсци (ЈНА). Отишао је у прољеће 1978. на Свјетско првенство у Аргентину. Међу 10 хиљада извјештача из цијелог свијета био је најмлађи.

Публицистиком се почео бавити 1979. када је објавио своју прву књигу „Велемајстор с Кошева“. У том периоду је објављивао текстове у више од 30 југословенских листова, међу којима су „Нови лист“ (Ријека), „Спортске новости“, „СН ревија“, „Спринт“, „Вечерњи лист“ (Загреб), „Слободна Далмација“, „Недјељна Далмација“ (Сплит), „Глас Славоније“ (Осијек), „Глас“ (Бањалуча), „Дневник“ (Нови Сад), „Темпо“, „Спорт“, „Дуга“, „Политика“, „Новости“, „Ехо“, „Блиц“ и „Франкфуртске вести“ (Београд), „Побједа“ (Титоград), „Рилиндија“ (Приштина), „Нова Македонија“ (Скопље), „Дело“ (Љубљана), „Ослобођење“, „Вечерње новине“, „Сарајевске новине“, „Вен“, „Свијет“, „Наши дани“, „Мале новине“, „Ас“, „Уна“, „Недјеља“ (Сарајево).

Милан Ждрале је извјештавао са највећих спортских такмичења – из Јужне Америке, Азије, Африке, Европе, са пет свјетских фудбалских првенстава, са два европска фудбалска првенства, Олимпијских игара у Сарајеву, Медитеранских игара у Сплиту и Универзијаде у Загребу, те са највећих репрезентативних и клубских утакмица. Извјештавао је са најпознатијих стадиона у свијету – из Лондона, Париза, Рима, Мадрида, Барселоне, Валенсије, Торина, Милана, Болоње, Букурешта, Софије, Будимпеште, Рија, Буенос Аиреса, Истанбула, Копенхагена, Минхена, Сарагозе, Сент Етјена, Лила, Фиренце, Сао Паола, Порто Алегреа, Мар дел Плате, Розариа, Београда, Загреба, Сплита, Сарајева, Скопља, Титограда, Љубљане, Новог Сада...

Док је живио и радио у Сарајеву, ређале су се књиге: „Велемајстор с Кошева“, „Звјездани тренуци бх спорта“, „Железничар 1921–1981“, „Како да постанем фудбалер“, „Европа, 84“, „Сарајево 1946–1986“, „Од Уругваја до Италије“... У том периоду добио је двије престижне награде – „Мајску награду града Сарајева“ и „Двадесетпетوماјску награду БиХ“.

Према истрживању Економског института (1984.) у Сарајеву, Милан Ждрале је био најчитанији новинар „Ослобођења“ у коме је радило око 200 новинара у Редакцији у Сарајеву и дописништвима широм свјета.

У прољеће 1992. пламен рата је захватио Босну, Сарајево више није било као до тада. У том

Милан Ждрале (лијево) са Драганом Џајићем у Требињу 1975. године

пламену нестало је готово све што је, као новинар и публициста, стварао 20 година. Послије правог шока и разочарења, требало је кренути из почетка. Као искусан стваралац, схватио је да тежиште треба ставити на публицистику и репертоар проширити на научнопопуларну литературу и успут писати за новине.

Прву књигу, послје рата, објавио је 1998. под насловом „Француска '98“. Затим се ређају књиге „На вратима пакла“ (узбудљива научна открића), „АБЦ... физике“, „Теслина бајка“, „Лекари који су спасили свет“, „Европа 2000“, „Кореја-Јапан 2002“, „Звезде светских првенстава“, „100 година фудбала у Српској“, и читав низ монографија појединих градова БиХ. Више од 40 књига! Објавио је и 100 фељтона и серијала!

Милан Ждрале од 1995. живи и ради у Београду. У пуном стваралачком заносу је стигла и награда Удружења спортских новинара Београда. Овај необични новинар и публициста стално се појављује са новим књигама које привлаче пажњу широке читалачке публике.

Проф. др Бранко Тошовић